

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยการวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาชุดการจัดกิจกรรมดนตรีและจังหวะเพื่อพัฒนาการสำหรับเด็กปฐมวัย มีวัตถุประสงค์ในการพัฒนาชุดกิจกรรมดนตรีและจังหวะ สำหรับเด็กระดับปฐมวัยเพื่อเตรียมพร้อมทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ พัฒนาร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ด้วยการสอดแทรกสาระในกิจกรรมดนตรีและจังหวะ เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้สำหรับการพัฒนาการด้านต่างๆให้ดีขึ้น การเรียนรู้ที่ดีขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของสภาพแวดล้อมคือ เด็กและครูผู้สอน ต้องหลอมรวมเป็นสิ่งแวดล้อมซึ่งกันและกัน เนื่องจากเด็กจะมองและจำ ครูผู้สอนเป็นต้นแบบที่สร้างแรงบันดาลใจให้แก่พวกเขา เด็กปฐมวัยใช้ทักษะการเรียนรู้จากการสังเกตด้วยการมองตัวอย่าง และทำการเลียนแบบตาม บุคคลที่ใกล้ชิด ได้แก่ พ่อ แม่ และครูผู้สอน การปรับสภาพแวดล้อมโดยอาศัยเครื่องมือเป็นกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยดนตรีและจังหวะ จึงเป็นสิ่งที่สร้างสภาพแวดล้อมให้เด็กมีสมาธิในการเรียนรู้ สามารถทำให้เด็กสนุกสนาน พร้อมทั้งเป็นการกระตุ้นความสนใจให้ใฝ่รู้ และหลอมรวมเป็นสภาพแวดล้อมเดียวกันกับครูผู้สอนได้เป็นอย่างดี

การจัดกิจกรรมดนตรีและจังหวะ เพื่อพัฒนาการสำหรับเด็กปฐมวัยนั้นคือการบูรณาการทักษะดนตรีเข้ามามีกิจกรรมการสอน โดยใช้ทักษะดนตรีสอดแทรกในกิจกรรมสำหรับเด็ก ได้แก่ การร้องเพลง การเต้น การคิดอ่าน และการเล่น เพื่อให้เด็กปฐมวัยได้เคลื่อนไหวร่างกาย เพื่อพัฒนากล้ามเนื้อมัดใหญ่ส่วนต่างๆ เรียนรู้ทักษะด้านดนตรีจากการร้องและเข้าจังหวะ เกิดความคิดจินตนาการและการเข้าสังคมกับหมู่คณะ การฝึกทักษะด้วยการปฏิบัติซ้ำๆหลายครั้ง เป็นการย้ำเพื่อปลูกฝังและสร้างทักษะอย่างเป็นธรรมชาติ นอกจากนี้ยังสร้างเสริมให้เด็กมีความกล้าแสดงออกอีกด้วย

การพัฒนาทักษะการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย คือช่วงอายุของเด็กเล็กระหว่างแรกเกิดถึงอายุ 5 ปี มีประเด็นการพัฒนา 4 ด้าน ดังนี้

1. พัฒนาการด้านร่างกาย หมายถึง ความสามารถในการใช้ร่างกาย ในการเคลื่อนไหว การทรงตัว การใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่ การใช้ประสาทสัมผัสต่างๆกับการใช้มือในการทำกิจกรรม
2. พัฒนาการด้านอารมณ์ หมายถึง ความสามารถในการแสดงออก ด้านอารมณ์ความรู้สึก การแยกแยะและควบคุมอารมณ์ เมื่อเจอปัญหาได้อย่างเหมาะสม
3. พัฒนาการด้านสังคม หมายถึง ความสามารถในการสร้างสัมพันธ์ หรือปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น การปรับตัวให้เข้ากับสังคม รู้จักความร่วมมือกับผู้อื่น การปฏิบัติตัวให้เหมาะสมกับกาลเทศะ มารยาทในสังคม มีความรับผิดชอบ และระเบียบวินัย
4. พัฒนาการด้านสติปัญญา หมายถึง ความสามารถในการเรียนรู้ การเข้าใจในสิ่งต่างๆ การเข้าใจในเหตุและผล กระบวนการคิด การวิเคราะห์การแก้ไข ปรับปรุง และการแก้ไขซึ่งปัญหา

ผู้วิจัยได้ออกแบบชุดกิจกรรมดนตรีและจังหวะ เพื่อพัฒนาการเด็กปฐมวัยครอบคลุมทั้ง 4 ด้านของพัฒนาการพัฒนาร่างกาย ได้แก่ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา จึงออกแบบและจัดชุดกิจกรรมโดยมีทั้งสิ้น 4 กิจกรรม ดังนี้

กิจกรรมที่ 1 ประเภทการเคลื่อนไหวตามจังหวะ ด้วยวิธีปรบมือตามครูผู้สอนให้เข้ากับจังหวะ ได้แก่ ปรบมือสลับ ซ้ายขวา บนล่าง หน้าหลัง และการย่อเท้า

ประโยชน์ที่เด็กปฐมวัยได้รับจากกิจกรรมที่ 1 ได้แก่

1. เกิดสมาธิในการทำกิจกรรมการเคลื่อนไหว
2. เกิดการพัฒนาการด้านกล้ามเนื้อมัดใหญ่
3. ฝึกการเข้าจังหวะซ้ำเร็ว
4. สนุกสนานเพลิดเพลินใจ

วิธีดำเนินกิจกรรม

กิจกรรมพื้นฐาน

1.ครูสร้างข้อตกลงกับเด็กดังนี้

- ครูเคาะจังหวะซ้ำให้เด็กเคลื่อนไหวซ้ำ
- ครูเคาะจังหวะเร็วให้เด็กเคลื่อนไหวเร็ว
- ถ้าครูเคาะจังหวะ2ครั้งติดกันให้เด็กหยุดการเคลื่อนไหว

2.ให้เด็กเคลื่อนไหวร่างกายโดยการปรบมือตามจังหวะที่ครูเคาะ โดยเน้น

ทิศทาง ซ้าย-ขวา บน-ล่าง หน้า-หลัง

กิจกรรมสัมพันธ์เนื้อหา

1.ครูและเด็กกำหนดข้อตกลงร่วมกันโดย ถ้าครูปรบมือ 3ครั้ง ให้เด็กปรบมือ 3 ครั้งตาม 2ครั้งและ 1 ครั้งตามลำดับ

2.ให้เด็กเคลื่อนไหวโดยการปรบมือตามทิศทางต่างๆที่ครูกำหนดให้ได้แก่ ซ้าย-ขวา บน-ล่าง หน้า-หลัง

3.นำข้อ1 และข้อ 2 มาปฏิบัติพร้อมกัน โดยการปรบมือสลับกับการชี้ไปในทิศทางต่างๆที่กำหนดไว้

4.ปฏิบัติข้อ 3ซ้ำอีกครั้ง โดยเริ่มจากปรบมือ 3ครั้ง 2ครั้ง และ 1ครั้งตามลำดับ พร้อมกับเคลื่อนไหวร่างกายเริ่มจากช้าและค่อยเร็วขึ้นตามจังหวะที่ครูกำหนดให้

5.ผ่อนคลายกล้ามเนื้อโดยการนั่งลงเปลี่ยนกันนวดซึ่งกันและกันเบาๆ

สื่ออุปกรณ์

1.เครื่องเคาะจังหวะ

การประเมินผล

สังเกต

1.การเคลื่อนไหวร่างกาย

2.การปฏิบัติตามคำสั่ง

กิจกรรมที่ 2 ประเภทการฝึกปฏิบัติตามสัญญาณ ลักษณะกิจกรรมเป็นการเล่นกับเครื่องเคาะจังหวะดนตรี

ประโยชน์ที่เด็กปฐมวัยได้รับจากกิจกรรมที่ 2 ได้แก่

ฝึกสมาธิในการทำกิจกรรมการเคลื่อนไหว
เรียนรู้เครื่องเคาะจังหวะในแต่ละประเภท
เกิดการพัฒนาการด้านกล้ามเนื้อมัดเล็กและมัดใหญ่
ฝึกการเข้าจังหวะซ้ำเร็ว

กิจกรรมพื้นฐาน

1.ครูสร้างข้อตกลงกับเด็กดังนี้

- ครูนับจังหวะให้ได้ก้นับจังหวะตาม
- ครูเคาะจังหวะให้ได้เคาะจังหวะตาม
- ครูปรบมือเป็นจังหวะให้ได้กปรบมือตามจังหวะ
- ครูเคาะเครื่องประกอบจังหวะให้ได้กเคาะเครื่องประกอบจังหวะตาม

กิจกรรมสัมพันธ์เนื้อหา

- 1.ครูให้เด็กเคาะจังหวะตามเครื่องนับจังหวะ(Metronome) เพื่อปรับให้จังหวะคงที่และสม่ำเสมอ
- 2.ครูให้เด็กอ่านโน้ตดนตรีสากลขั้นพื้นฐาน
- 3.ครูแนะนำให้เด็กรู้จักเครื่องดนตรีประกอบจังหวะและวิธีการเล่นเพื่อเตรียมปฏิบัติกิจกรรมต่อไป
- 4.ปฏิบัติเครื่องดนตรีประกอบจังหวะตามสัญลักษณ์โน้ตสากลขั้นพื้นฐานที่ครูกำหนดให้
- 5.ผ่อนคลายกล้ามเนื้อโดยการนั่งลงเปลี่ยนกันนวตซึ่งกันและกันเบาๆ

สื่ออุปกรณ์

- 1.เครื่องนับจังหวะ (Metronome)
- 2.เครื่องดนตรีประกอบจังหวะ (Percussion)

การประเมินผล

สังเกต

- 1.การจดจำและการเคลื่อนไหวร่างกาย
- 2.การปฏิบัติตามสัญลักษณ์โน้ตสากลขั้นพื้นฐานต่างๆที่กำหนดให้

กิจกรรมที่ 3 ประเภทการฝึกปฏิบัติตามเนื้อหา ลักษณะกิจกรรมคือการร้องเพลงประกอบดนตรี

ประโยชน์ที่เด็กปฐมวัยได้รับจากกิจกรรมที่ 3 ได้แก่

1. เกิดสุนทรีภาพทางอารมณ์
2. ฝึกร้องเพลงได้ถูกระดับเสียง
3. เรียนรู้ความดังและเบาของเสียง
4. เด็กปฐมวัยได้ใช้ภาษาในการร้องเพลง
5. เด็กปฐมวัยได้ฝึกความจำ

กิจกรรมที่ 4 ประเภทการฝึกจินตนาการ ลักษณะกิจกรรมคือการทำท่าทางเลียนแบบสัตว์ชนิดต่างๆ

ประโยชน์ที่เด็กปฐมวัยได้รับจากกิจกรรมที่ 4 ได้แก่

1. เด็กปฐมวัยมีความกล้าแสดงออก
2. เสริมสร้างจินตนาการ
3. เกิดการพัฒนาการด้านกล้ามเนื้อมัดใหญ่
4. สนุกสนานเพลิดเพลินใจ

นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ออกแบบกิจกรรม และประพันธ์เพลงสำหรับสร้างเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย โดยการทำโน้ตเพลง เนื้อร้อง และ จากนั้นได้ลองนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมซึ่งพบว่าเด็กปฐมวัยที่เข้าร่วมกิจกรรมให้ความสนใจ และให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมเป็นอย่างดี

โน้ตเพลงปรบมือ 2 3 4

ปรบมือ 2 3 4

♩ = 120 กัญติยา วัฒนศรีพงศ์

A C G **B** C

6 C F G ปรบมือ 2 ครั้ง พร้อม

11 C C แล้ว ให้ ปรบ ดัง ดัง (clap) (clap) คอ ไป 3 ครั้ง พร้อม แล้ว เรา มา ปรบ พร้อม

16 F G C **C**

21 C F G กัน (clap) (clap) (clap) คอ ไป 4 ครั้ง พร้อม แล้ว ให้ ปรบ ดัง ดัง (clap) (clap) (clap)

27 C **D** C

33 F G C ย่า เก่า 2 ครั้ง พร้อม แล้ว ให้ ย่า ดัง ดัง (ปืม) (ปืม) คอ ไป 3

39 F G C ครั้ง พร้อม แล้ว เรา มา ย่า พร้อม กัน (ปืม) (ปืม) (ปืม) คอ ไป 4 ครั้ง พร้อม แล้ว ให้ ย่า ดัง

44 C G ดัง (ปืม) (ปืม) (ปืม) (ปืม) 4 ที อีก ครั้ง ให้ เป็น ดัง หวะ 1 2 3 4 (ปืม) (ปืม) (ปืม)

47 C C G C

ตารางแสดงโน้ตเพลงปรบมือ 2 3 4

เนื้อเพลงปรบมือ 2 3 4

ปรบมือ 2 ครั้งพร้อมแล้วให้ปรบดังดัง (clap clap)
 ต่อไป 3 ครั้งพร้อมแล้วเรามาปรบพร้อมกัน (clap clap clap)
 ต่อไป 4 ครั้งพร้อมแล้วให้ปรบดังดัง (clap clap clap clap)

4 ที่อีกครั้งให้เป็นจังหวะ 1 2 3 4 (clap clap clap clap)

ย่าเท้า 2 ครั้งพร้อมแล้วให้ย่ำดั่งดั่ง (ปืม ปืม)
ต่อไป 3 ครั้งพร้อมแล้วเรามาอย่าพร้อมกัน (ปืม ปืม ปืม)
ต่อไป 4 ครั้งพร้อมแล้วให้ย่ำดั่งดั่ง (ปืม ปืม ปืม ปืม)
4 ที่อีกครั้งให้เป็นจังหวะ 1 2 3 4 (ปืม ปืม ปืม ปืม)

คอร์ดเพลงปรบมือ 2 3 4

Intro C / C / G / G

C

ปรบมือ 2 ครั้งพร้อมแล้วให้ปรบดั่งดั่ง (clap clap)

F G C

ต่อไป 3 ครั้งพร้อมแล้วเรามาปรบพร้อมกัน (clap clap clap)

C

ต่อไป 4 ครั้งพร้อมแล้วให้ปรบดั่งดั่ง (clap clap clap clap)

F G

4 ที่อีกครั้งให้เป็นจังหวะ 1 2 3 4 (clap clap clap clap)

Solo C / C / C / C / F / G / C / C

C

ย่าเท้า 2 ครั้งพร้อมแล้วให้ย่ำดั่งดั่ง (ปืม ปืม)

F G C

ต่อไป 3 ครั้งพร้อมแล้วเรามาอย่าพร้อมกัน (ปืม ปืม ปืม)

C

ต่อไป 4 ครั้งพร้อมแล้วให้ย่ำดั่งดั่ง (ปืม ปืม ปืม ปืม)

F G

4 ที่อีกครั้งให้เป็นจังหวะ 1 2 3 4 (ปืม ปืม ปืม ปืม)

Outro C / G / C / C G / C

การวัดและประเมินผลสัมฤทธิ์จากกิจกรรม ผู้วิจัยไม่มีการใช้วิธีการประเมินเป็นตัวเลขหรือการให้คะแนนแยกเป็นบุคคล เพราะเป็นการสร้างแรงกดดันให้แก่เด็กเล็ก ใช้การบันทึกผลจากครูประจำชั้นอนุบาล 3 จำนวน 1 ห้องเรียน โดยทราบผลพัฒนาการด้วยการสังเกตพฤติกรรม และมีการประเมินจากหัวหน้าครูปฐมวัย ครูประยูร คำแท่ง ข้าราชการครู โรงเรียนอนุบาลเพชรบูรณ์ สังเกตพฤติกรรมของกลุ่มตัวอย่างที่ได้เข้าร่วมกิจกรรม โดยผู้วิจัยได้เข้าไปทำกิจกรรมชุดกิจกรรมดนตรีและจังหวะเพื่อพัฒนาการเด็กปฐมวัย 1 ครั้งต่อสัปดาห์ โดยใช้เวลาดำเนินกิจกรรมครั้งละไม่เกิน 30 นาที เนื่องจากเด็กในวัยดังกล่าวมีสมาธิในการให้ความสนใจโดยเฉลี่ย 10 ถึง 15 นาที เป็นระยะเวลา 3 เดือน หลังจากนั้นจึงวัดจากการสังเกตและจากครูประจำชั้น เมื่อเด็กสามารถปฏิบัติได้และมีการสรุปผลเป็นรายข้อ

โดยผลการประเมินพบว่าเด็กมีอารมณ์แจ่มใส มีสมาธิในการเรียนมากขึ้น มีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนในห้องเรียนและครูประจำชั้นที่ดีขึ้น นอกจากนี้จากการสัมภาษณ์หัวหน้า

ฝ่ายปฐมวัยโรงเรียนอนุบาลดอกบัว ได้ทราบว่าเด็กๆที่ทำกิจกรรมสามารถร้องเพลงเข้าจังหวะ และเคลื่อนไหวแสดงออกได้อย่างมั่นใจขึ้น (ประยูร คำแพง, สัมภาษณ์. 20 มีนาคม 2564)